

Међународна научна конференција
**ОДГОВОРНОСТ У ПРАВНОМ И
ДРУШТВЕНОМ КОНТЕКСТУ**
зборник сажетака

International Scientific Conference
**RESPONSIBILITY IN THE
LEGAL AND SOCIAL CONTEXT**
collection of summaries

Ниш, септембар 2020.

Александра Вишекруна,
Истраживач сарадник,
Институт за упоредно право, Београд

ОДГОВОРНОСТ ДИРЕКТОРА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА У ФИНАНСИЈСКИМ ТЕШКОЋАМА

Током свог постојања компанија пролази кроз различите фазе. Највећи изазов за теорију и праксу представља тзв. „зона сумрака” – период када над привредним друштвом није формално отворен стечајни поступак, али постоје индиције да се његово финансијско стање погоршава. У том периоду они који управљају компанијом морају се подстаћи да делују правовремено како би се спречио настанак штете за компанију и њене повериоце. Ти подстицаји имају дуалну природу – они могу бити *ex ante* у смислу да озбиљност последица одвраћа директоре од неадекватног поступања или *ex post* – у облику санкција за директоре који се не придржавају прописаних правила. Санкције могу попримити различите форме – могу бити грађанске (нпр. накнада штете), административне или кривичне (казна затвора или новчана казна).

Фокус рада је на одговорности директора за радње које доводе до стечаја компаније и узрокују штету за повериоце. Основни облици те одговорности се јављају у форми несавесног пословања (*wrongful trading*) које је карактеристично за земље *common law* система (УК, Аустралија, Нови Зеланд) и одговорности због закаснелог покретања стечајног поступка (*Insolvenzverschleppungshaftung*) коју познаје немачко право и правни системи који прихватају немачку правну традицију. У овом контексту, фокус српског права је само на кривичним санкцијама за непоштене директоре, док недостају други видови санкција који су препознати као ефикасни у другим земљама. Како би био ефикасан, правни оквир мора да буде допуњен одређеним облицима грађанских санкција тако да ће рад настојати да испита да ли и које друге облике санкција би требало увести у српско право како би се побољшала пословна етика, будност управе друштва у кризи и заштитили повериоци.

Кључне речи: одговорност директора друштва, *wrongful trading*, *Insolvenzverschleppungshaftung*, стечај.

Aleksandra Višekruna, LL.M.,
Research Assistant,
Institute of Comparative Law, Belgrade

DIRECTORS' LIABILITY IN FINANCIALLY DISTRESSED COMPANIES

In the course of its existence, a company goes through many phases. The greatest challenge for both theorists and practitioners is so-called "twilight zone", the period when the company is not formally declared insolvent but indices exist that the financial state of the company is deteriorating. In that period, those who run companies must be incentivized to act early on to prevent causing greater damage to the company and its creditors. Said incentives can be seen as having dual nature: they can be *ex-ante* incentives, which imply that the severity of consequences should avert directors from misconduct, or *ex-post* incentives, in form of sanctions for non-complying directors. Sanctions may also take different forms; they can be civil (e.g. compensation of damage), administrative, or criminal (imprisonment or fine).

This paper will focus on the director's liability for actions that lead the company into insolvency and cause damage to the creditors. The main forms of this liability are contained in institutes such as wrongful trading, which is recognised in common law countries such as UK, Australia, New Zealand, and liability for late filing in insolvency (Insolvenzverschleppungshaftung), which is recognised in Germany and countries that embrace the German legal tradition. In the context of company insolvency, the Serbian legislation focuses only on criminal sanctions for dishonest conduct of company directors, and lacks other types of sanctions recognised as efficient in other countries. In order to be effective, the legal framework has to be supplemented with certain forms of civil sanctions. This paper is an attempt to examine which other types of sanctions should be introduced into Serbian law in order to improve the business ethics, enhance the alertness of the company management in times of financial hardship, and protect the unsuspecting company creditors.

Keywords: directors' liability, Insolvenzverschleppung, wrongful trading, insolvency.